

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ **JUDr. Ing. D. Ď.**, bývajúceho v H., 2/ **Akademickej maliarky a sochárky M. T.**, bývajúcej v B., obaja zastúpení JUDr. J. H., advokátom v B., proti žalovaným 1/ **JUDr. J. J.**, P., správcovi konkurznej podstaty úpadcu **Ž. A.**, s.r.o., V., 2/ **K.**, s.r.o., so sídlom vo V., zastúpenej JUDr. A. K., advokátkou v Ž., **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10 C 441/2001, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. apríla 2008 sp. .zn. 9 Co 149/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 24. apríla 2008 sp. zn. 9 Co 149/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom zo 6. marca 2007 žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol a žalobcom uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalovanému 1/ v sume 50.857,- Sk a žalovanému 2/ v sume 8.770,40 Sk, všetko k rukám ich právnych zástupcov v lehote 3 dní. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalobcovia sa domáhali v predmetnom konaní určenia vlastníctva podľa § 80 písm. c/ O.s.p., preto v prvom rade skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom dospel k záveru, že tento nie je daný, keď ani žalobe vyhovujúci rozsudok nemôže slúžiť ako podklad pre zápis vlastníctva žalobcov do katastra nehnuteľností. Žalobcovia v konaní svoju aktívnu vecnú legitimáciu nepreukázali, keď túto odôvodňovali tým, že nehnuteľnosti – budovu E. nachádzajúcu sa vo V., kód X. a X. betónové garáže nachádzajúce sa tamtiež, kód X. nadobudli zmluvou o predaji časti podniku **Ž. B.** z 30.4.1992, čo nebolo v konaní sporné. Po viacerých zmenách petitu a čiastočných späťvzatiach návrhu predmetom konania zostala

len budova X. súp. č. X., na parc. č. X. v kat. úz. V., zap. na LV č. X. Správy katastra M. Žalobcovia v konaní nepreukázali, že sa jedná o totožnú budovu pôvodne označenú ako budova E. a teda nepreukázali existenciu ich vlastníctva k nej. Avšak aj v prípade preukázania totožnosti uvedenej nehnuteľnosti v konaní nemohla mať žaloba nádej na úspech, keďže bolo v konaní preukázané, že majetok, ktorý žalobcovia získali Zmluvou o predaji časti podniku zo dňa 30.4.1992, vniesol žalobca 1/ v súlade s ustanovením § 59 ods. 3, § 109 ods. 3 a za primeraného použitia § 476 a nasl. Obchodného zákonníka ako nepeňažný vklad do spoločnosti Ž. A., spol. s r.o., a to Dodatkom č. 1 k spoločenskej zmluve spoločnosti Ž. A., spol. s r.o. zo dňa 23.11.1992. Vlastnícke právo k vneseným nehnuteľnostiam prešlo na spoločnosť Ž. A., spol. s r.o., v zmysle vtedy platného ustanovenia § 133 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1992, dňom registrácie Dodatku č. 1 k spoločenskej zmluve Štátnym notárstvom 28.12.1992.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcov rozsudkom z 24.4.2008 sp. zn. 9 Co 149/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, žalobcom uložil zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v sume 34.115,- Sk k rukám advokátky do 3 dní a žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozsudku poukázal na dostatočne zistený skutkový stav veci súdom prvého stupňa, ktorý z neho vyvodil aj správne právne závery, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil, pričom žalobcovia v priebehu odvolacieho konania neuviedli žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvého stupňa nevyporiadal.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Navrhli rozhodnutie prvostupňového aj odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p., ktoré však bližšie nešpecifikovali a ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., keď žalobcovia a právny zástupca síce súhlasili s konaním v ich neprítomnosti, nesúhlasili však, aby súd vyhlásil rozsudok bez toho, aby boli vypočutí, bez toho, aby sa vyjadrili k vyjadreniam žalovaných a bez toho, aby predniesli záverečný návrh. Namietali, že súd prvého stupňa sa v konaní neriadil právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení a neriadil sa ním teraz ani sám odvolací súd, a oba súdy nerešpektovali ani právoplatný rozsudok Okresného súdu Hodonín sp. zn. 7 C 669/1996, čím bolo porušené ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. Žalovaní sa k odvolacím dôvodom žalobcov vyjadrili, žalobcovia sa však k týmto podaniam vyjadriť nemohli a nemohli ich vyvrátiť dôkazmi a týmto postupom im bola taktiež

odňatá možnosť konať pred súdom, rovnako ako aj tým, že odvolací súd nevykonal nimi navrhnuté dokazovanie a neodpovedal na nimi položené otázky. Poukázali na rozhodnutie vydané pod sp. zn. 2 Obo 170/1996 a žiadali, aby dovolací súd tvrdenia nimi spracované a opísané vyhodnotil ako dôkaz nesprávneho právneho záveru. V ďalšom len zopakovali skutočnosti uvádzané v priebehu celého konania týkajúce sa konaní vedených pod sp. zn. 2Obo 170/1996, 6Obo 62/2003 vedených na Najvyššom súde Slovenskej republiky a 7C 669/1996 na Okresnom súde Hodonín. Osobitne poukázali na nesprávnosť rozhodnutia v časti týkajúcej sa trov konania, kde podľa ich názoru bolo potrebné postupovať podľa ustanovenia § 150 O.s.p.

Žalovaný 1/ vyjadrenie k dovolaniu žalobcov nepodal.

Žalovaný 2/ navrhol dovolanie žalobcov ako neprípustné odmietnuť, pretože žalobcovia súhlasili s prejednaním veci bez ich účasti, takže im nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Považujúc dovolanie za neprípustné, nepovažoval za potrebné reagovať na ostatné žalobcami uvádzané dôvody dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 Os.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasl. O.s.p. možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia dovolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné ešte aj v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pričom nevyslovil prípustnosť dovolania a nešlo ani o prípad, že by sa odvolací súd v tejto veci odchytil od právneho názoru dovolacieho súdu. Keďže dovoláním napadnutý potvrdzujúci rozsudok dovolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p. ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcami tvrdený dôvod dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľov, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Žalobcovia v podanom dovolaní v skutočnosti nenamietali relevantné procesné vady v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., pokiaľ išlo o námietky, že súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti. Z obsahu spisu totiž jednoznačne vyplýva, že žalobcovia svoju neprítomnosť na pojednávaní a rovnako aj právny zástupca, ospravedlnili a súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Neobstojí tvrdenie, že nesúhlasili s tým, aby súd vyhlásil na takom pojednávaní rozsudok, pretože účastník musí vždy predpokladať, že súd môže na pojednávaní vyhlásiť konečný rozsudok.

Nemožno v tejto súvislosti prihliadať ani na iné tvrdené vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), majúce spočívať v nerešpektovaní právoplatného rozsudku Okresného súdu v Hodoníne vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 7C 669/1996, či nesprávnosť vyvodenia záverov z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo 170/1996 a sp. zn. 6Obo 62/2003. Takéto tvrdené vady konania bolo potrebné považovať za právne bezvýznamné, ako dovolací dôvod nepostačujúce a neprípustné, najmä však neumožňujúce zvrátenie doterajšieho výsledku konania.

Dovolací súd sa však musel osobitne zaoberať dovolateľmi namietaným porušením ich práva spočívajúceho v tom, že v odvolacom konaní im nebolo doručené písomné vyjadrenie žalovaných, ktoré na výzvu súdu v odvolacom konaní žalovaní podali.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 1/ podal v odvolacom konaní v dvoch rovnopisoch vyjadrenie k odvolaniu datované 31.5.2007, ktoré bolo doručené odvolaciemu súdu 5.6.2007. Žalovaný 2/ podal vyjadrenie k odvolaniu datované 4.6.2007, ktoré bolo doručené odvolaciemu súdu 6.6.2007 v jednom vyhotovení. Všetky rovnopisy týchto vyjadrení sa dosiaľ nachádzajú v spise, pričom zo spisu nevyplýva, že by sa tieto vyjadrenia doručovali dovolateľom.

Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces (mutatis mutandis I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04).

Keďže je nepochybné, že vyjadrenie žalovaných nebolo dovolateľom doručené, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé v zmysle už definovaných princípov. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Tým, že odvolací súd nedoručil žalobcom vyjadrenia žalovaných, vylúčil ich z realizácie ich ústavných práv, možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam tam uvedeným.

Svojím postupom im preto odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Táto vada je tak závažnou procesnou vadou, že rozhodnutie v takom konaní nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2, 3 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách konania pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2009

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Emília Kišacová